

Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Dantumadiel

Jaartal + zaaknummer : 2025-249125
Raadsvergadering d.d. : 3 november 2025
Portefeuillehouder : R. Kempenaar
Programma : 90 Algemene dekkingsmiddelen
Programmaonderdeel : 91 Algemene uitkering
Naam opsteller : M. van der Lei
E-mail : m.vanderlei@dantumadiel.frl
Onderwerp : Septembercirculaire 2025
Begrotingswijziging : Ja

Voorgesteld raadsbesluit

De raad wordt voorgesteld de volgende besluiten te nemen:

1. De effecten van de septembercirculaire 2025 voor kennisgeving aan te nemen;
2. De effecten van de septembercirculaire 2025 middels een begrotingswijziging te verwerken in de begroting;
3. De middelen voor Participatie en Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE) te reserveren.

Inleiding

Jaarlijks verschijnen er drie circulaire, de meicirculaire, de septembercirculaire en de decembercirculaire. In de meicirculaire staat de vertaling van de Voorjaarsnota van de Rijksoverheid, in de septembercirculaire de vertaling van de Miljoenennota van de Rijksoverheid en de decembercirculaire bevat de laatste mutaties voor de afronding van het uitkeringsjaar.

De septembercirculaire is 16 september verschenen. Deze circulaire bevat onder andere de ontwikkelingen van het accres, het voorschot voor de ruimte onder het BCF-plafond 2025 en diverse taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen. Onderdeel van de taakmutaties is de compensatie voor het tekort op de Jeugd voor 2023 en 2024. Onder de decentralisatie uitkering valt de eenmalige uitkering voor Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE).

Beoogd effect

Informerend over de effecten van de septembercirculaire 2025 en deze te verwerken in de begroting.

Argumenten

1.1 Het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente

De uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente Dantumadiel. Voor het uitvoeren van haar taken is de gemeente derhalve voor een groot deel afhankelijk van de uitkering uit het gemeentefonds. Gezien deze afhankelijkheid is het belangrijk om goed geïnformeerd te blijven over de stand van deze uitkering.

2.1 De begroting dient een actueel en reëel beeld te geven

In de begroting is weergegeven welke middelen de raad beschikbaar stelt voor alle taken en activiteiten van de gemeente. Om goede afwegingen te kunnen maken ten aanzien van het beschikbaar stellen van middelen is een actuele en reële begroting een vereiste. Aangezien de uitkering uit het gemeentefonds van grote invloed is op de beschikbare middelen is het belangrijk om de ontwikkelingen uit de circulaire te verwerken in de begroting.

De septembercirculaire 2025 heeft voor 2025 een positief effect op het begrotingsresultaat van € 1.415.000, voor 2026 is sprake van een negatief effect van € 11.000. Dit betreft het effect na aftrek van de te reserveren

middelen voor Participatie en CDOKE (2026). Het effect van de septembercirculaire wordt verwerkt middels een begrotingswijziging. Een nadere toelichting op de ontwikkelingen volgt onder het kopje Financiën.

3.1 De middelen uit de integratie uitkering Participatie komen ten gunste van Dokwuk

De middelen die de gemeente ontvangt vanuit de integratie uitkering Participatie komen ten gunste van Dokwuk. Om deze reden worden bij het ramen van de baten vanuit de integratie uitkering Participatie gelijk ook de lasten voor Dokwuk geraamd. De ontvangst van deze middelen en de besteding zijn derhalve met elkaar in evenwicht en budgetneutraal.

3.2 De middelen uit de decentralisatie uitkering Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE) zijn een voortzetting van de Specifieke uitkering CDOKE

De financiële middelen uit de Specifiek uitkering CDOKE zijn voor één jaar omgezet naar een Decentralisatie uitkering vanuit het gemeentefonds. Omdat het hier de unieke situatie betreft waarbij een Specifieke uitkering voor één jaar wordt omgezet naar een Decentralisatie uitkering uit het gemeentefonds kiezen we er voor om deze middelen te reserveren voor dit specifieke doel. Daarbij is het Rijk nog zoekende naar de uitkeringsvorm voor de middelen voor de periode 2027 tot en met 2030. Voor een bestendige beleidsuitvoering is het daarom nodig om de middelen te reserveren.

Kanttekeningen en risico's

2.1 Decentralisatie- en integratie uitkeringen worden mogelijk nog besteed

In de septembercirculaire worden middelen beschikbaar gesteld via decentralisatie- en integratie uitkeringen voor bepaalde doeleinden. In de basis zijn deze middelen vrij besteedbaar. Om deze reden worden deze middelen niet gereserveerd voor dit doeleinde en komen ze in eerste instantie ten gunste van het resultaat. Kanttekening is dat deze middelen op een later moment alsnog tot een uitgave kunnen leiden en ten laste komen van het resultaat.

2.2 Stelposten vanuit eerdere circulaire vormen een risico

Vanuit eerdere circulaire zijn stelposten opgenomen. Er zijn stelposten opgenomen in de begroting van het gemeentefonds voor opbrengsten en/of te verwachten besparingen. Deze stelposten zijn, zoals de naam reeds doet vermoeden, omringd met onzekerheden. De stelposten zijn opgenomen in de begroting omdat we de kans dat we deze kunnen realiseren groter achten dan de kans dat we ze niet realiseren.

De begroting van het gemeentefonds kent op dit moment drie meerjarige stelposten. Een stelpost voor de uitkering van de ruimte onder het BCF (vanaf 2026, +/- € 260.000 per jaar), besparingen op Jeugdzorg door sturen op trajectduur (vanaf 2028, +/- € 85.000 per jaar) en opbrengsten eigen bijdrage Jeugdzorg (vanaf 2028, +/- € 325.000 per jaar)

Financiën

De septembercirculaire levert voor 2025 een voordeel op in de begroting van € 1.415.000 ten opzichte van de meicirculaire 2025. Voor begrotingsjaar 2026 is sprake van een nadeel van € 11.000. Het effect op de begroting wordt ten gunste dan wel ten laste van het begrotingsresultaat gebracht en verwerkt middels een begrotingswijziging.

In bijlage 1 is een overzicht opgesteld van de septembercirculaire 2025 ten opzichte van de meicirculaire 2025 (herziening)*. Ook is in dit overzicht de jaarschijf 2030 opgenomen. Deze jaarschijf is nieuw, er is derhalve geen vergelijking met de meicirculaire. Onderstaande een korte samenvatting van deze bijlage.

** Op vrijdag 13 juni heeft het ministerie van BZK een herziening van de meicirculaire 2025 gepubliceerd. De impact van deze herziening is beperkt in omvang (2027: € 7.000 nadelig, 2028: € 17.000 nadelig en 2029: € 21.000 nadelig). De herziening is in de Begroting 2026 verwerkt.*

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Septembercirculaire	52.534	52.613	52.006	51.089	51.699	52.659
Meicirculaire 2025 (herziening)	- 51.093	51.961	52.068	51.221	51.868	
Effect septembercirculaire (A)	1.441	652	-62	-132	-169	
Te reserveren (B)	- 26	663	28	-2	-2	
Effect op begroting	1.415	-11	-90	-130	-167	

De mutatie ten opzichte van de meicirculaire 2025 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende onderdelen:

Voorschot ruimte onder BCF-plafond 2025 (2025: € 204.000 voordelig, 2026: € -)

Het BTW-Compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Dit plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. Als de gezamenlijke declaraties onder dit plafond blijven, wordt het verschil in het Gemeentefonds gestort. Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. Het voorschot voor 2025 is € 464.000, de opgenomen stelpost van € 260.000 voor het BCF wordt hierop in mindering gebracht. Per saldo is het voordeel € 204.000.

Ontwikkeling hoeveelheden in uitkeringsbasis (2025: € 200.000 voordelig, 2026: € 12.000 nadelig)

De ontwikkeling van de hoeveelheden in de uitkeringsbasis is voordelig in 2025, voor 2026 zien we een licht nadelig effect. Het voordelige effect in 2025 is het gevolg van naar boven bijgestelde hoeveelheden voor een aantal maatstaven.

Accresontwikkeling (2025: € -, 2026: € 99.000 nadelig)

Het volume accres is voor de uitkeringsjaren 2026 en verder bijgesteld op basis van het 8-jaars historische gemiddelde van het bruto binnenlands product (bbp) uit de Macro Economische Verkenning. Het LPO accres is voor de uitkeringsjaren 2026 en verder bijgesteld op basis van het prijs bruto binnenlands product (pbbp) uit de Macro Economische Verkenning.

Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen (2025: € 63.000, 2026: € -)

Het kabinet stelt eenmalig middelen beschikbaar aan gemeenten voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober. Deze vergoeding is aanvullend op de vergoeding die gemeenten krijgen voor de uitvoering van hun wettelijke taken bij het organiseren van verkiezingen.

Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024 (2025: € 972.000, 2026: € -)

Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten ter ondersteuning van de transformatie van de Jeugdhulp conform de afspraken in de Hervormingsagenda.

WOZ-waarde mutaties (2025: € 103.000 nadelig, 2026: € 2.000 voordelig)

De volumes voor de (inkomsten)maatstaven ozb zijn naar boven bijgesteld als gevolg van hogere woz waarden. Hogere volumes leiden tot een lagere uitkering vanuit de algemene uitkering. Verondersteld wordt dat wanneer de gemeente meer inkomsten genereert vanuit de ozb, een lagere uitkering uit de algemene uitkering gerechtvaardigd is.

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (2025: € -, 2026: € 636.000)

De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de Specifieke uitkering CDOKE. In 2026 worden middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 tot en met 2030 maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald.

Vervolg en planning

Na besluitvorming door de raad wordt de begrotingswijziging doorgevoerd.

Communicatie + Participatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Bijlage 1 - Effecten septembercirculaire 2025
2. Bijlage 2 - Septembercirculaire Gemeentefonds 2025

Damwâld, 30 september 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dantumadiel,

de secretaris, R.G. Dijksterhuis

de burgemeester, drs. A. Haga

Raadsbesluit

2025-249125

De raad van de gemeente Dantumadiel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 september 2025;

Besluit:

1. De effecten van de septembercirculaire 2025 voor kennisgeving aan te nemen;
2. De effecten van de septembercirculaire 2025 middels een begrotingswijziging te verwerken in de begroting;
3. De middelen voor Participatie en Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE) te reserveren.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dantumadiel in zijn openbare vergadering d.d. 4 november 2025.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

M. Jonker

drs. A. Haga